

REGERINGSKANSLIET

Utbildningsdepartementet

Kommenterad
dagordning Rådet
(utbildning, ungdom,
kultur och idrott)

2016-02-15

Rådets möte (utbildning, ungdom, kultur och idrott) den 24 februari 2016

Kommenterad dagordning inför samråd med riksdagens EU-nämnd den 19 februari november 2016.

1. Godkännande av dagordningen

Lagstiftningsöverläggningar

(Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

2. (ev.) Godkännande av A-punktlistan

Icke lagstiftande verksamhet

3. (ev.) Godkännande av A-punktlistan

UTBILDNING

4. Utkast till resolution från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om främjande av socioekonomisk utveckling och delaktighet i EU genom utbildning: utbildningens bidrag till den europeiska planeringsterminen 2016

- *Antagande*

Dok. 5685/16 EDUC 15 SOC 44 EMPL 28 JEUN 12 ECOFIN 61

Beslutspunkt

Tidigare behandling i EU-nämnden

Resolutionen har inte tidigare behandlats i EU-nämnden.

Bakgrund och innehåll

Europa 2020-strategin innehåller övergripande mål på EU-nivå inom fem områden varav två mål (ett av dem är tudelat) berör utbildning och forskningsfrågor¹. Utbildning och forskning utgör därmed en viktig del av uppföljningen av Europa 2020-strategin inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Rådsresolutionen väntas utgöra utbildningsministrarnas bidrag till Europeiska rådets möte i mars 2016. EU:s stats- och regeringschefer ger då vägledning inför medlemsstaternas rapportering inom Europa 2020-strategin.

I resolutionen konstateras det att Europa står inför flera utmaningar, däribland en ekonomisk kris vars konsekvenser fortfarande påverkar samhället, en flyktingkris som ställer krav på mottagarländernas utbildningssystem och en ökande radikalering som i vissa fall riskerar leda till våld och terrorism. I resolutionen betonas vikten av att bland annat investera i utbildning, att ta itu med matchningsproblematiken och att sträva efter utbildningssystem som innebär att en individ oavsett bakgrund har möjlighet att uppnå uppsatta mål. Slutligen uppmanas även EU-kommissionen att bland annat presentera förslaget om en kompetens och färdighetsagenda senast vid EYCS-rådet i maj. Förslagets fokus föreslås vara hur utbildningssystemen ska kunna främja färdigheter för att bland annat öka genomströmningen i gymnasieskolan, minska matchningsproblematiken samt hitta rätt balans mellan att främja anställningsbarhet och sociala och samhälleliga färdigheter för att bli en aktiv medborgare.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar rådsresolutionen. Inriktningen i resolutionen är i linje med prioriteringar från Utbildning 2020-ramverket och den rapport som beslutades om på ministerrådsmötet i november 2015. Dessa prioriteringar sammanfaller i stor utsträckning med de svenska politiska prioriteringarna. Regeringen anser att kompetens och kunskap är viktigt att betona utöver färdigheter i den kommande kompetens- och färdighetsagendan i syfte att understryka utbildningens bredare omfång. Regeringen välkomnar också att resolutionen lyfter fram medlemsstaternas självbestämmande på utbildningsområdet.

¹ Mål 3. 3 % av EU:s BNP ska investeras i FoU. Mål 4. Utbildning: andelen 18–24-åringar som inte har en fullföljd gymnasieutbildning och som inte deltar i någon form av studier ska vara mindre än 10 % 2020 och andelen 30–34 åringar som har minst en tvåårig eftergymnasial utbildning ska uppgå till 40–45 % 2020.

5. Sammanlänkning av utbildning, arbetsmarknad och samhälle – Mot en ny kompetensagenda för Europa

- Riktlinjedebatt

(offentlig debatt i enlighet med artikel 8.2 i rådets arbetsordning)

Diskussionspunkt

Dok. 5745/16 EDUC 16 SOC 47 EMPL 29 JEUN 13 ECOFIN 63

Tidigare behandling i EU-nämnden

Temat för riktlinjedebatten har inte diskuterats tidigare i EU-nämnden.

Bakgrund och innehåll

I underlaget som det nederländska ordförandeskapet har presenterat inför riktlinjedebatt inbjuds utbildningsministrarna att diskutera utifrån tre olika påståenden:

1. Läroplaner och undervisningsmetoder bör inriktas på att utveckla ett större antal färdigheter som krävs för arbeten i framtiden och i samhället i stort.
2. För att minska kompetensunderskott och kompetensglapp bör utbildningsanstalter öppna sig genom att aktivt verka i partnerskap med företag och andra lämpliga aktörer.
3. Medlemsstaterna bör snabba på arbetet med att identifiera, aktivera och fullt ut utnyttja dagens och framtida generationers färdigheter och kvalifikationer. För att stödja den nationella politiken och gränsöverskridande rörlighet bör alla lämpliga – förbättrade – EU-instrument utnyttjas bättre.

Riktlinjedebatten kan ses i ljuset av att EU-kommissionen planerar att presentera en kompetens- och färdighetsagenda under våren – Ny kompetensagenda för Europa. Förslag väntas syfta till att förbereda medborgare på att kunna hantera och engagera sig i ett alltmer föränderligt samhälle och en dynamisk arbetsmarknad. Detta genom att bland annat öka tillgången till yrkesutbildning och högre utbildning samt främjandet av it-färdigheter.

Förslag till svensk ståndpunkt

Yrkesutbildning spelar en viktig roll för att trygga kompetensförsörjningen i arbetslivet. Tillgången till utbildning för vuxna så att de kan få ett jobb, omskola sig till ett nytt yrke eller få behörighet till högre utbildning är en viktig del av regeringens politik inom vuxenutbildningen. Genom tillgång till utbildning genom hela livet och insatser för att höja kunskapsnivån hos vuxna med kort tidigare utbildningen stärks individens möjligheter till sysselsättning på en föränderlig arbetsmarknad och förutsättningar för ett aktivt medborgarskap. Fokus på kvalitet i yrkesutbildningen är en viktig fråga

liksom att utbildningens innehåll stämmer överens med arbetsmarknadens behov. Dessutom är det viktigt att eventuella förslag tar hänsyn till medlemsstaternas olika system för arbetsplatsförlagt lärande. Den gymnasiala yrkesutbildningen ska förbereda eleverna för arbetslivet och bidra till att arbetsgivarna får rätt utbildad arbetskraft. Därför behöver matchningen mellan å ena sidan behoven på arbetsmarknaden och å andra sidan elevernas val och yrkesutbildningens innehåll och utbud förbättras. För att detta ska åstadkommas behöver samverkan mellan skola och arbetsliv förstärkas på flera nivåer. Det räcker dock inte att utbildningarnas innehåll stämmer överens med behoven på arbetsmarknaden. Yrkesutbildningen och de yrken som utbildningarna leder till måste intressera ungdomar. Dessvärre minskar ungdomars intresse för yrkesutbildning. Detta riskerar att försvåra både kompetensförsörjning och arbetsmarknadsetablering. Att stärka yrkesutbildningens kvalitet och attraktionskraft är därför en central uppgift för alla inblandade aktörer.

Den nationella referensram för kvalifikationer för livslångt lärande har införts i Sverige och dess syfte är att tydliggöra nivån på kvalifikationer vilket ska underlätta för den som vill byta arbete eller börja studera i Sverige, eller i ett annat EU-land. Enskilda personer, arbetsgivare och utbildningsanordnare ska genom referensramen förstå på vilken nivå en kvalifikation ligger, nationellt och internationellt. Referensramen kan via dess princip om läranderesultat underlätta arbetet med validering och stimulera utvecklingen. Regeringen anser att en högskoleutbildning bidrar till enskilda individers utveckling, samhällsengagemang och kritiska tänkande. Att allt fler genomgår högre utbildning är avgörande för framtidens jobb och Sveriges konkurrenskraft. Alla ska ges likvärdiga möjligheter att gå vidare till högskoleutbildning, oavsett bakgrund. Sverige behöver ta tillvara alla individers kompetens, vare sig den införskaffats inom landet eller i någon annan del av världen. Hela samhället liksom de enskilda individerna tjänar på att nyanländas kompetens tillvaratas.

6. Att främja medborgarskap och grundläggande värden genom utbildning (uppföljning av Parisdeklarationen)

– *Exchange of views*

Diskussionspunkt

Dok. 5545/16 EDUC 13 JEUN 10 SOC 37 CULT 5 COTER 8

Tidigare behandling i EU-nämnden

Temat för riktlinjedebatten har diskuterats vid flera tillfällen i EU-nämnden, bland annat inför förra UUKI-rådet den 23–24 november 2015.

Bakgrund och innehåll

Utgångspunkten för debatten är att diskutera tre prioriteringar för aktivt medborgarskap och grundläggande värden genom utbildning som antogs i Paris-deklarationen om främjande av aktivt medborgarskap och gemensamma demokratiska värderingar, tolerans och icke-diskriminering genom utbildning våren 2015. De tre prioriteringarna är:

1. Att utbildningsväsendet förmedlar och förankrar respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar.
2. Stärka lärares kapacitet att möta behoven hos elever med olika bakgrund och att leda diskussioner om ämnen såsom radikaliserings och diskriminering.
3. Elevers och studenters medie- och informationskunnighet, det vill säga förmågan att analysera och kritiskt värdera information och att kunna skapa innehåll i olika medier.

Det nederländska ordförandeskapet har informerat att de vill att debatten utgår från praktiska åtgärder som genomförs i medlemsstaterna. Tre medlemsstater, Tjeckien, Österrike och Frankrike, kommer att inleda diskussionen genom att informera om nationella åtgärder för att främja det som nämns i de tre ovan nämnda prioriteringarna.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar debatten och kan redogöra för några av de initiativ som har påbörjats, bland annat strategin för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism, förlängning och utveckling av kampanjen No Hate Speech Movement och Forum för levandes historias uppdrag att öka kunskapen om rasism och andra former av intolerans i historien och i dag.